

**УХВАЛА
ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про закриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням 64 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих приписів Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів регулювання банківської діяльності“ від 13 травня 2020 року № 590–ІХ та цього закону в цілому, окремих приписів Цивільного кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України, Цивільного процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу України, законів України „Про Національний банк України“, „Про банки і банківську діяльність“, „Про систему гарантування вкладів фізичних осіб“, „Про виконавче провадження“ зі змінами, унесеними Законом України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів регулювання банківської діяльності“ від 13 травня 2020 року № 590–ІХ

Київ
23 листопада 2023 року
№ 19-уп/2023

Справа № 1-15/2020(239/20)

Велика палата Конституційного Суду України у складі:

Головатий Сергій Петрович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович,
Грищук Оксана Вікторівна (доповідач),
Кичун Віктор Іванович,
Колісник Віктор Павлович,
Кривенко Віктор Васильович,
Лемак Василь Васильович,
Мойсик Володимир Романович,
Первомайський Олег Олексійович,
Петришин Олександр Віталійович,
Совгіря Ольга Володимирівна,
Філюк Петро Тодосьович,
Юровська Галина Валентинівна,

розглянула на пленарному засіданні справу за конституційним поданням 64 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України

(конституційності) окремих приписів Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів регулювання банківської діяльності“ від 13 травня 2020 року № 590–ІХ (Відомості Верховної Ради України, 2020 р., № 40, ст. 314) та цього закону в цілому, окремих приписів Цивільного кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України, Цивільного процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу України, законів України „Про Національний банк України“ від 20 травня 1999 року № 679–ХІV (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 29, ст. 238), „Про банки і банківську діяльність“ від 7 грудня 2000 року № 2121–ІІІ (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 5–6, ст. 30), „Про систему гарантування вкладів фізичних осіб“ від 23 лютого 2012 року № 4452–VІ (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 50, ст. 564), „Про виконавче провадження“ від 2 червня 2016 року № 1404–VІІІ (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 30, ст. 542) зі змінами, унесеними Законом України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів регулювання банківської діяльності“ від 13 травня 2020 року № 590–ІХ.

Заслухавши суддю-доповідача Грищук О.В. та дослідивши матеріали справи, Велика палата Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Суб’єкт права на конституційне подання – 64 народних депутати України – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати:

– Закон України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів регулювання банківської діяльності“ від 13 травня 2020 року № 590–ІХ (далі – Закон № 590) таким, що не відповідає статті 1, частині другій статті 6, частині першій статті 8, частині другій статті 19,

частині першій статті 58, частині п'ятій статті 83, частині першій статті 93 Конституції України;

– приписи підпункту 1 пункту 3, пунктів 4, 5, 8 розділу II „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону № 590 такими, що не відповідають частинам першій, другій статті 8, статті 58 Конституції України;

– приписи пунктів 6, 7 розділу II „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону № 590 такими, що не відповідають частині другій статті 6, частинам першій, другій статті 8, частині другій статті 19, частинам першій, другій статті 55, статті 58, частині першій статті 126, частині першій статті 129 Конституції України.

Законом № 590 внесено зміни до низки законодавчих актів, окремі приписи яких автори клопотання також просять перевірити на відповідність Конституції України та визнати приписи:

– частин другої, сьомої, дев'ятої, десятої статті 266¹ Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України), частин третьої, четвертої статті 5 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України), частин третьої, четвертої статті 5 Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України), частини четвертої статті 22, абзацу першого частини третьої статті 23, абзацу першого частини першої статті 1192 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), частини п'ятої статті 76, частини сьомої статті 77, частини третьої статті 79, частини дев'ятнадцятої статті 79¹ Закону України „Про банки і банківську діяльність“ від 7 грудня 2000 року № 2121–III зі змінами (далі – Закон № 2121), частини першої статті 74 Закону України „Про Національний банк України“ від 20 травня 1999 року № 679–XIV зі змінами (далі – Закон № 679), частин першої, четвертої – сьомої статті 54 Закону України „Про систему гарантування вкладів фізичних осіб“ від 23 лютого 2012 року № 4452–VI зі змінами (далі – Закон № 4452) такими, що не відповідають статтям 1, 3, частинам першій, другій

статті 8, статті 21, частинам другій, третій статті 22, частинам першій, четвертій, п'ятій статті 41, частинам першій, другій статті 55, статті 64 Конституції України;

– частини другої статті 393 ЦК України, абзацу дев'ятого частини шістнадцятої статті 42 Закону № 4452 такими, що не відповідають статтям 1, 3, частинам першій, другій статті 8, статті 21, частинам другій, третій статті 22, частинам першій, четвертій, п'ятій статті 41, частинам першій, другій статті 55, статтям 56, 64 Основного Закону України;

– пунктів 2, 4, 8, 9 частини третьої статті 151 КАС України, частин четвертої, шостої, сьомої, восьмої статті 150 ЦПК України, частин шостої, сьомої статті 137 ГПК України, частини другої статті 74 Закону № 679, частини вісімнадцятої статті 51 Закону № 4452 такими, що не відповідають статтям 1, 3, частинам першій, другій статті 8, статті 21, частинам другій, третій статті 22, частинам першій, четвертій, п'ятій статті 41, частинам першій, другій статті 55, статті 64 Конституції України;

– частини третьої статті 77, частин шостої, восьмої статті 266¹ КАС України, абзацу п'ятого частини другої статті 73 ГПК України, абзацу п'ятого частини другої статті 76 ЦПК України такими, що не відповідають статті 1, частинам першій, другій статті 8, частині першій статті 24, частині першій статті 55, пунктам 1, 3 частини другої статті 129 Конституції України;

– абзацу дванадцятого частини четвертої статті 4 Закону України „Про виконавче провадження“ від 2 червня 2016 року № 1404–VIII зі змінами (далі – Закон № 1404) такими, що не відповідають статті 1, частинам першій, другій статті 8, частинам першій, другій статті 55, статті 64, пункту 9 частини другої статті 129, частині першій статті 129¹ Конституції України;

– частини другої статті 76 Закону № 2121, частини сьомої статті 36, абзацу третього частини четвертої, абзацу першого частини шостої статті 39, абзацу третього частини дев'ятої статті 41¹ Закону № 4452, частини п'ятої статті 266¹ КАС України такими, що не відповідають статті 1, частині другій

статті 6, частинам першій, другій статті 8, частині другій статті 19 Конституції України;

– пункту 1 частини першої статті 266¹ КАС України, абзацу другого частини першої статті 173 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), пункту 6 частини дванадцятої статті 36, статей 40, 41¹, частини шістнадцятої статті 42 Закону № 4452 такими, що не відповідають частинам першій, другій статті 8 Конституції України;

– статті 79¹ Закону № 2121 такими, що не відповідають статтям 1, 6, частинам першій, другій статті 8, частині другій статті 19, частинам другій, третій статті 22, частинам першій, четвертій, п'ятій статті 41, частині першій статті 126, пунктам 1, 3 частини другої статті 129 Конституції України;

– статті 41¹ Закону № 4452 такими, що не відповідають статті 1, частинам першій, другій статті 8, частинам другій, третій статті 22, частинам першій, четвертій, п'ятій статті 41 Конституції України;

– пункту 9¹ частини п'ятої статті 12, абзацу шостого частини дванадцятої статті 41¹ Закону № 4452 такими, що не відповідають частині другій статті 8, частині другій статті 99 Конституції України.

У конституційному поданні зазначено про порушення процедури розгляду та ухвалення Закону № 590.

Автори клопотання посилаються на окремі приписи Конституції України, рішення Конституційного Суду України, практику Європейського суду з прав людини, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року та Перший протокол до неї, приписи законів України, Доповідь про правовладдя, ухвалену Європейською Комісією „За демократію через право“ (Венеційська Комісія) на її 86-му пленарному засіданні, яке відбулося 25–26 березня 2011 року, Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи, затверджене постановою Правління Національного банку України від 17 вересня 2015 року № 615, тощо.

2. Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України Ухвалою від 24 червня 2020 року № 133-3(II)/2020 відкрила конституційне провадження у цій справі.

3. Велика палата Конституційного Суду України, розглянувши матеріали справи, дійшла таких висновків.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ Велика палата Конституційного Суду України закриває конституційне провадження у справі, якщо під час пленарного засідання виявлено підстави для цього. Такими підставами є, зокрема, неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційному поданні, невідповідність конституційного подання вимогам, установленим цим законом (пункти 2, 3 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“).

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному поданні має бути зазначено, зокрема, обґрунтування тверджень щодо неконституційності акта (його окремих положень) (частина третя статті 51).

3.1. Згідно з частиною першою статті 152 Конституції України закони та інші акти за рішенням Конституційного Суду України визнаються неконституційними повністю чи в окремій частині, зокрема, якщо була порушена встановлена Конституцією України процедура їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності. Конституційний Суд України з цього приводу сформував низку юридичних позицій, за якими:

– процедура розгляду та ухвалення парламентом законопроектів, розгляд пропозицій до законопроектів мають ґрунтуватися на принципах, визначених Конституцією України. Недотримання цих принципів або нехтування ними порушує демократичні вимоги щодо конституційної процедури розгляду та ухвалення законопроектів, а також ставить під сумнів легітимність ухвалених

законів (абзац четвертий підпункту 2.1 пункту 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 28 лютого 2018 року № 2-р/2018);

– аналіз Конституції України вказує на те, що у її статтях 84, 91, 93, 94 закріплено основні вимоги до процедури розгляду, ухвалення законів та набрання ними чинності (абзац перший підпункту 2.1 пункту 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 28 лютого 2018 року № 2-р/2018).

Отже, конституційне провадження в цій справі підлягає закриттю згідно з пунктом 2 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційному поданні.

3.2. Суб'єкт права на конституційне подання, твердячи щодо невідповідності Конституції України (неконституційності) оспорюваних приписів Закону № 590 та Закону № 590 в цілому, окремих приписів ЦК України, КПК України, КАС України, ЦПК України, ГПК України, Закону № 679, Закону № 2121, Закону № 4452, Закону № 1404 зі змінами, унесеними Законом № 590, цитує приписи Конституції України, рішення Конституційного Суду України, практику Європейського суду з прав людини, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року та Перший протокол до неї, приписи законів України, Доповідь про правовладдя, ухвалену Європейською Комісією „За демократію через право“ (Венеційська Комісія) на її 86-му пленарному засіданні, яке відбулося 25–26 березня 2011 року, Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи, затверджене постановою Правління Національного банку України від 17 вересня 2015 року № 615, тощо, та висловлює лише незгоду з наявним юридичним регулюванням, що не є належним обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності акта.

Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що цитування приписів Основного Закону України, юридичних позицій Конституційного Суду України без наведення аргументів невідповідності Конституції України оспорюваних приписів законів України не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності (ухвали Великої палати Конституційного Суду України від 24 травня 2018 року № 23-у/2018, від 31 травня 2018 року № 27-у/2018, від 7 червня 2018 року № 34-у/2018).

Отже, конституційне провадження в цій справі підлягає закриттю згідно з пунктом 3 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, установленим цим законом.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 35, 51, 62, 63, 65, 66, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 48, § 53 Регламенту Конституційного Суду України Велика палата Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Закрити конституційне провадження у справі за конституційним поданням 64 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих приписів Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів регулювання банківської діяльності“ від 13 травня 2020 року № 590–ІХ та цього закону в цілому, окремих приписів Цивільного кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України, Цивільного процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу України, законів України „Про Національний банк України“ від 20 травня 1999 року № 679–XIV, „Про банки і банківську діяльність“ від 7 грудня 2000 року № 2121–III, „Про систему гарантування вкладів фізичних осіб“ від 23 лютого 2012 року № 4452–VI, „Про виконавче провадження“ від 2 червня 2016 року № 1404–VIII зі змінами, унесеними

Законом України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів регулювання банківської діяльності“ від 13 травня 2020 року № 590–ІХ на підставі пункту 2 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційному поданні; пункту 3 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, установленим цим законом.

2. Ухвала Великої палати Конституційного Суду України є остаточною.

